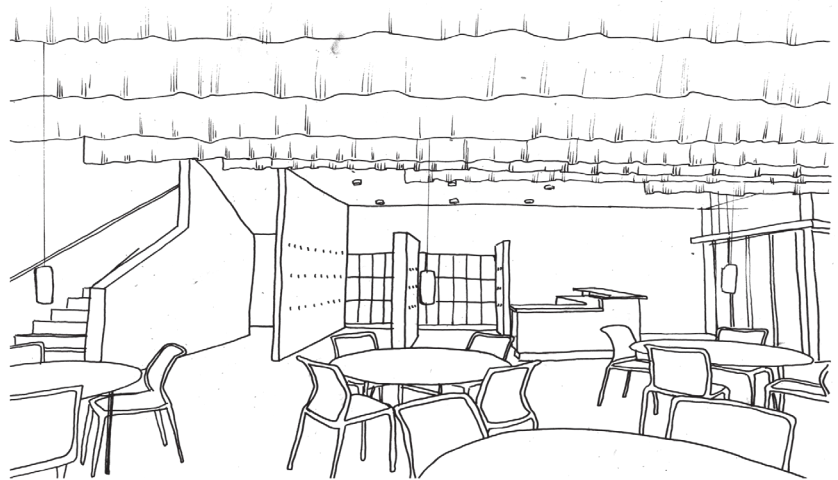

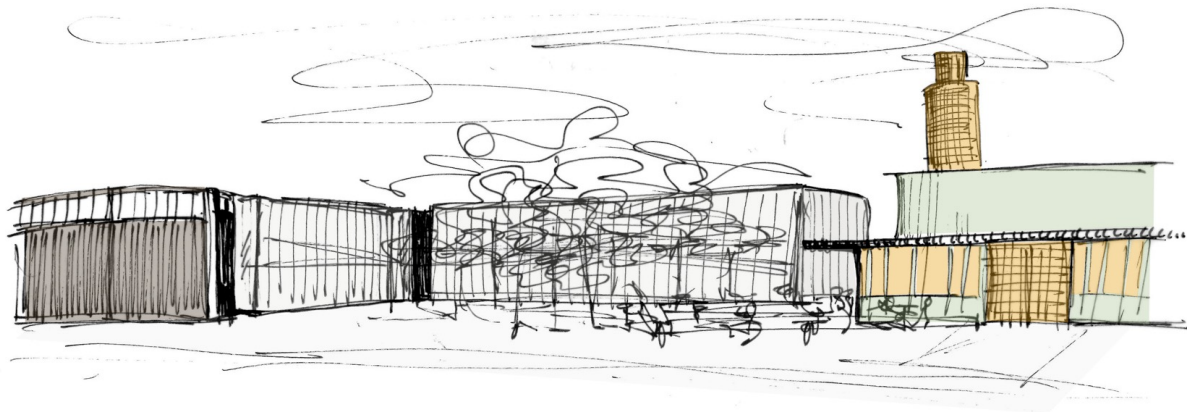
arbetets rum

om rum, verksamheter och arkitektur
vill ni vara med i en kurs på Chalmers arkitektur, vårterminen 2024?

Alla bilder är från studentprojekt
läsåret 22/23

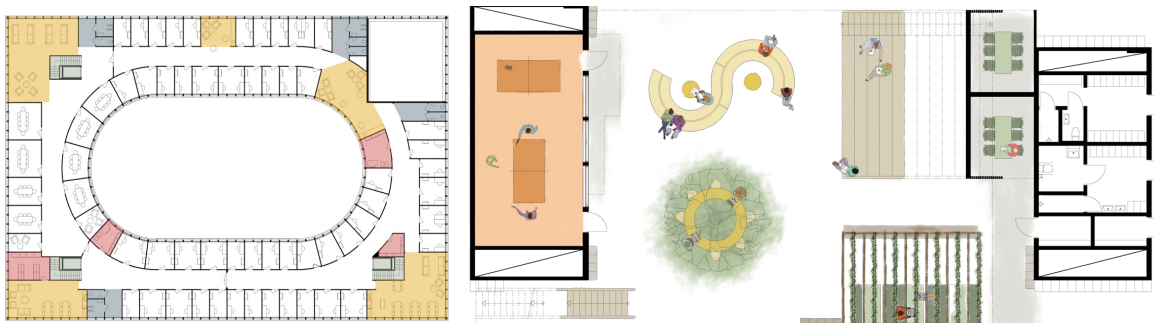
arbetets rum

Med start i mitten av januari 2024 genomförs kursen *Arbetets rum* med studenter i åk 2 på Chalmers arkitekturprogram. Studenter har under de senaste 20 åren arbetat med fler än 130 olika arbetsplatser. Det har bl a handlat om kontor av olika storlekar, industrier (små och stora), sjukhem, vårdavdelningar på sjukhus, äldreboende, skolor (förskolor, grundskolor och gymnasier), museer mm. Projekten har blivit väl mottagna och i flera fall har de fått betydelse för den fortsatta diskussionen kring utformning och användning av byggnader och lokaler. Från studenternas sida är projektarbetena med arbetsplatser mycket uppskattade. De känner ett stort ansvar för att göra en så meningsfull insats som möjligt för de människor som avsätter sin arbetstid för att hjälpa till med att utveckla projekten.

Kursen *Arbetets rum* utgår från frågor om sammanhang mellan arbete och utformning av byggnader och rum. Det är en verklighetsnära kurs där studenterna, i direkt samarbete med människor på ett antal arbetsplatser, arbetar i projekt som resulterar i dokumentation, program- och utformningsskisser. Ett av de pedagogiska syftena med kursen, är att studenterna skall få insikter i hur det kan vara att arbeta ”ute i verkligheten”. De skall utveckla kunskaper och erfarenheter om bl a arbetsorganisation, arbetsmiljöfrågor och utformning av lokaler för arbete. Studenterna arbetar alltid med verkliga arbetsplatser och med frågor som utgår från verksamhetens diskussion om framtiden.

Arkitektskolan anger en del ramar som stöd i arbetet, men efterhand blir det studenterna själva som har kunskapen om verksamheter, byggnader, förändringsplaner etc. I projekten formulerar människor på arbetsplatserna, tillsammans med eleverna, problem och frågor. Avsikten är sedan att studenterna utformar rumsliga lösningar som svarar mot de förändringsplaner som är aktuella på arbetsplatsen.

Varje arbetsplats studeras av en grupp på ca 15-18 studenter, som inom gruppen bildar mindre projektgrupper på 2 till 3 personer. I kursens inledningsskede genomförs olika former av dokumentation av arbetsplatsen. Därefter arbetar man med programskisser och förslagsarbete. Varje projektgrupp utformar ett eget förslag som brukar omfatta beskrivning och analys av den befintliga arbetsplatsen, program för åtgärder och förändringar, samt ritningar, skisser och bilder som presenterar idéer om hur arbetsplatsen kan förändras. Projektgruppernas förslag samlas i en gemensam rapport som presenteras och kommenteras, både på arkitektskolan och på respektive arbetsplats.

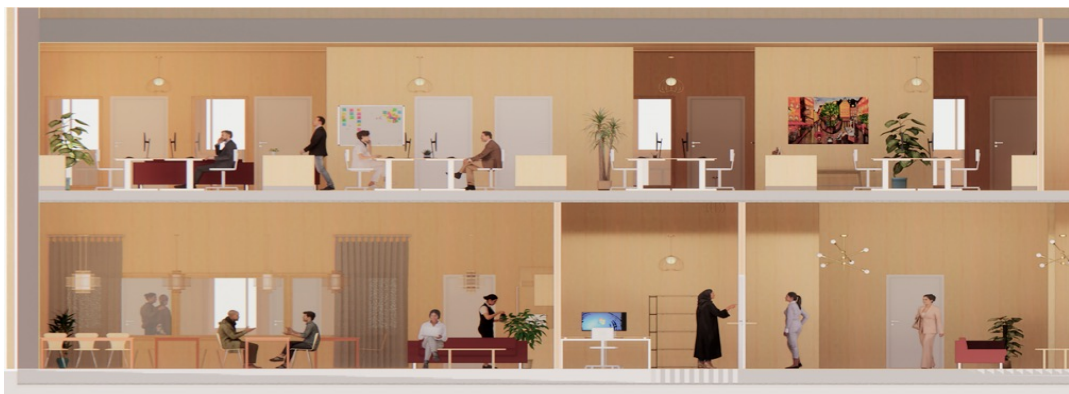
I den senaste kursen, som genomfördes våren 2023, arbetade studenterna med följande 5 arbetsplatser:

- Backa Teater
- Göteborgs Stad, Stadsbyggnadskontoret
- Milleteknik
- Mimers gymnasium
- Essunga kommun

Till den kommande kursen, som skall genomföras vårterminen 2024 (från januari till början av april), söker vi nu projektvärdar. En projektvärd är en arbetsplats där diskussioner om förändringar i verksamheter och lokalanvändning har tagit sin början (eller snart kommer att starta). Det kan handla om flyttning till nya lokaler, omDispositionering av befintliga arbetslokaler etc. Det är en arbetsplats där man tror att en grupp med drygt 15 arkitektstudenter, indelad i projektgrupper på 2-3 elever, skulle kunna lämna intressanta bidrag till den fortsatta diskussionen. Det är viktigt att se studentprojekten i första hand som undervisningsprojekt (även om studenternas arbeten i många fall har blivit intressanta inlägg i den verkliga förändringsprocessen). Det är också viktigt att det inte redan har startats en projekteringsprocess, eftersom parallellskissning av konsulter/studenter inte är en bra situation, vare sig för studenterna eller andra parter.

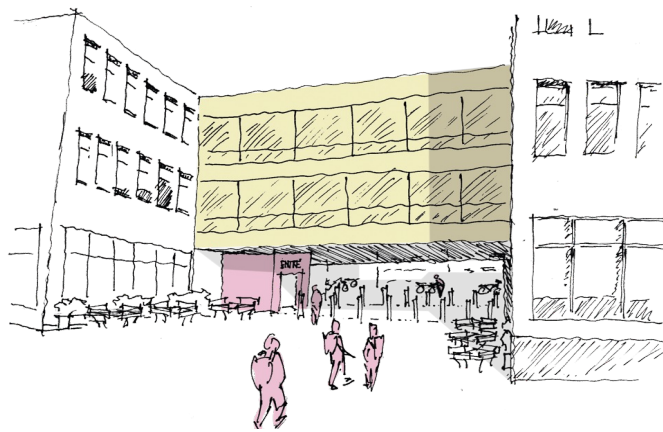
Verkar det intressant att vara med? Hör gärna av er för ett eventuellt samarbete och en roll som projektvärd under första halvan av vårterminen 2024.

Vänliga hälsningar,
Marie Strid
arkitekt, universitetslektor och kursexaminator
031-772 24 81, 0730-346345
marie.strid@chalmers.se
Institutionen för Arkitektur och Samhällsbyggnadsteknik
Chalmers tekniska högskola
412 96 Göteborg

Vi hade ett väldigt omfattande kontors och ombyggnadsprojekt som case som också var ombyggnad och omställning. Ett i många delar väldigt aktuellt scenario som handlar om omstrukturering, organisationsförändring och samtidig utveckling av lokalerna som arbetsredskap och omställning till aktivitetsbaserat verksamhetsanpassade förutsättningar. Studenterna visade hög nivå av engagemang och inlevelse. Vi fick tillgång till väldigt bra analyser och både formuleringar och formateringar av förutsättningar och svårigheter som tydliggjorde situationen väldigt bra. De enskilda projekten var väl genomtänkta med både realistiska ansatser som kreativa överraskningar som tänjer på möjligheterna och ifrågasätter konventionen på ett sätt som vi efterfrågade. Materialet var väl formulerat och presenterat. Vi gjorde också presentationsfilmer med studenterna där de redovisade förslagen och studenterna var både tillmötesgående och levererade väldigt väl i genomförandet.

*Mattias Joklint
arkitekt SAR/MSA, byggingenjör
Projektledare Fastighetsutveckling, Göteborgs stad*

Att få arkitekturstudenternas ögon på det område och de byggnader som Essunga kommun planerar att utveckla har varit värdefullt för kommunen. Nya tankar och idéer som kanske annars inte kommit kommunen till del har väckts.

Studenternas arbete kring området Amiralen i Nossebro har väckt medial uppmärksamhet samt förutom arkitekturstudenterna även engagerat politiker, tjänstemän, kyrkan och kommunens invånare. I sociala medier har studentarbetena bidragit till att väcka tankar, känslor och diskussioner.

Essunga kommun kommer att ta med sig de tankar och de studentarbeten som eleverna i arkitekturutbildningen och kursen Arbetets rum tagit fram, i framtida diskussioner om hur området Amiralen skulle kunna utvecklas.

Det har varit oerhört givande för Essunga kommun att ta del av studenternas arbeten.

Klara Hector
Kommunikatör
Essunga kommun

Samma dag som kursansvarig skickade ut förfrågan om att vara värd för delkursen Arbetets rum, hade vi på Backa Teater suttit i möte om en långsiktig plan för förbättring av våra lokaler. Läget hade alltså inte kunnat vara bättre.

Till en början var vi oroliga över att våra önskemål om om- och nybyggnationer skulle vara alltför krävande. Vi ville titta på möjligheter att förnya foajén, flytta verkstäder, skapa en helt ny blackbox genom att bygga ett innertak, säkra en godtagbar arbetsmiljö för våra mask-, kostym och attributverkstäder, få till fler kontorsutrymmen etc. Allt i samband med byte av ventilationen i huset, som aldrig har varit duglig vår verksamhet.

Under studenternas arbete (djupintervjuer med representanter från samtliga avdelningar på teatern) lyckades vi identifiera långt fler behov tack vare kloka inspel från alla medarbetare. Detta lyckades studenterna koka ner till sex ambitiösa förslag. Dessa förslag kommer definitivt ligga till grund för stundande arbete med att, tillsammans med fastighetsägaren, ta fram en plan för hur Backa teater bör se ut inom 5-6 år. Delkursen gav oss en rejäl kick-start. Som de flesta vet behövs stora delar av medarbetarnas expertis för att förstå hur en organisation bäst bör prioritera. Det vi hann stöta och blöta tillsammans med studenterna under tre dagar i januari hade vi (handen på hjärtat) haft svårt att lyckas samordna på egen hand under ett helt spelår.

Vi är oerhört tacksamma och imponerade över arbetet som utfördes och det har sparat oss och fastighetsägaren ytterligare månader av förarbete inför kommande kontakter för projektering. Tusen tack!

Nicholaus Sparding
Teknisk chef
Backa Teater

